

Prekentekest: 1Mos 9,8-17

Gud sa til Noah og sønnene hans: «Nå vil jeg opprette en pakt med dere og etterkommerne deres og med hver levende skapning hos dere, både fugler og fe og alle ville dyr som er hos dere, alle som gikk ut av arken, alle dyr på jorden. Jeg oppretter min pakt med dere: Aldri mer skal alt som lever, bli utryddet av storflommens vann; aldri mer skal det komme en flom som legger jorden øde.»

Og Gud sa: «Dette er tegnet på pakten jeg oppretter mellom meg og dere og hver levende skapning som er hos dere, for de kommende ætter i alle tider: Jeg setter min bue i skyene; og den skal være et tegn på pakten mellom meg og jorden.

Når jeg samler skyer over jorden, og buen blir synlig i skyene, da vil jeg komme i hu den pakt som er mellom meg og dere og hver levende skapning.

Aldri mer skal vannet bli til en storflom som ødelegger alt liv. Buen skal komme i skyene; jeg skal se den og minnes den pakten som alltid skal bestå mellom Gud og hver levende skapning, alt som lever på jorden.»

Gud sa til Noah: «Dette er tegnet på den pakten jeg oppretter mellom meg og alt liv som finnes på jorden.»

Slik lyder Herrens ord.

Blant troens mange helter er Noa helt i tet, slik jeg ser det. Hva måtte vel ikke denne mannen kjenne på av kvaler for å gå i gang med et så digert prosjekt. Tenk med datidens teknologi bygge en båt på størrelse med de store fergene som går til utlandet fra Kristiansand og Stavanger. Det er enormt digert. Hva måtte vel ikke folk si som hørte om prosjektet og de som gikk forbi? Tenk å bygge en så diger båt langt inne på land.

Hva handler fortellingen om Noa om? Vel, vi skal langt tilbake i historien, helt tilbake til den tiden da Gud handlet med hele menneskeheten under ett. Vi kaller det urhistorien. Vi skal tilbake til før patriarkenens tid, før Abraham, Isak og Jakob.

I tiden fra Abraham og fram til Ånden komme på pinsedag, innsnevret Gud oppmerksomheten til å gjelde sitt utvalgte folk for å føre frelsen fram i og gjennom Israel. Før og etter denne tid har Herren Gud handlet med hele menneskeheten, som nå i verdensmisjonenes tid.

Vi er tilbake i urtiden. Hva folk visste om Gud var ikke mye. De hadde ingen Bibel. Jeg har mange gange tenkt på hvor mye lettere det er for oss å tro, vi som har en hel bibel. Noa hadde ingen bibel, men Noa var lydhør for Guds stemme.

Det står i innledningen til fortellingen om Noa at Herren så at menneskenes ondskap var stor på jorden, at alle tanker og hensikter i hjertene deres var onde. Så står det at Herren angret at han hadde skapt mennesket på jorden, at Herren var full av anger i sitt hjerte. Men Noa fant nåde for Herrens øyne. (1Mos 6,5-8) Og Herren Gud ville inngå en pakt med Noa. Dette ble den første overenskomsten mellom Gud og mennesker som fikk betegnelsen pakt. Siden skulle Herren inngå pakt med Abraham og hans ætt, med Moses på Sinai (2Mos 19,5), siden med David (2Krøn 21,7). Profetene i sin tid pekte fram mot den nye pakten som skulle komme i og med Jesus.

En pakt mellom mennesker er en overenskomst mellom likeverdige parter, en form for kontrakt. Når Gud inngår en pakt med mennesker, sier det seg selv at styrkeforholdet er skjevt. Gud viste seg som en nådig Gud for Noa. Noa hadde et hjerte som ville følge Herren. Derfor ble han reddet gjennom vannflommen. Og pakten som ble inngått i ettertid bygger på denne erfaringen at Gud er en nådig Gud for den som holder hans pakt, men Gud er også farlig og skremmende for den som er utenfor.

Noa-pakten og hendelsen med syndefloden handler om menneskehetens grunnleggende problem, at ondskap og synd etter syndefallet er en del av menneskets natur. Noa blir med sitt eksempel stående som en som trosset omgivelsens betydelige påtrykk om å være som andre. Noa tålte den vanære som følger med å stå alene. Noa var en synder som alle andre, men nåden reddet ham. Noa valgte å følge sitt hjerte som hadde funnet nåde hos Gud. Derfor ble han regnet som en av de store trosheltene der disse listes opp i Hebreerbrevet.

Fortellingen om Noa sier oss mye om menneskenaturen, om syndens avgrunn og følger, men handler likevel også om håp for den som finner nåde hos Gud.

Fortellingen sier oss også mye om Gud. Både om Guds vrede over synd og den skremmende Guds hellighet som gjør at mennesker har all god grunn til å frykte Gud. Men også om den kjærlige og nådige Gud som i møte med Noa viser sin barmhjertige side som er Guds kjærlige og omsorgsfulle vesen. Gud vil jo frelse der det er mulig. Det er den gode hensikten.

Så ser vi også at når Herren Gud griper inn i historien for å frelse, så skjer det hele tiden på Guds initiativ og etter Guds egen tanke og plan. Vi får et innblikk i Herrens dilemma; han vredes over synden, men elsker menneskene som har et hjerte vendt mot ham. Gud viser sin omsorg for Noa og familien. Gud viser sin omsorg for hele skaperverket, alt og alle som fikk plass i arken. Ideen og tanken var Guds. Derfor inngår syndefloden og arken i en lang fortelling av tegn, som alle peker ut over det som konkret har hendt og fram mot en fullendelse i noe som er større og framtidig, som del-fortelling i den store frelseshistorien som fikk sin oppfyllelse i Jesus Kristus og hans død på korset til soning for verdens synd.

«Aldri mer skal alt som lever, bli utryddet av storflommens vann; aldri mer skal det komme en flom som legger jorden øde.» Riktig nok skal dette universet, jord og himmel en gang forgå til fordel for det synlige fullendte Guds rike når den tid kommer, men aldri mer skal alt utryddes ved vann. Det var ganske sikkert en trøst for Noa og hans familie, etter de traumene som de må ha gjennomlevd. Paktstegnet regnbuen gav både dem og Gud påminnelse hver gang de så den, aldri mer skulle det skje. Selv når alle himlens sluser åpnes over Moi, vet vi – for også vi har sett regnbuen, paktstegnet spent på himmelen – at Gud er en nådig Gud med en grunnleggende omsorg for hele sitt skaperverk.

Riktig nok er det et stort spenn i tid mellom Noas dager og våre liv. Men også vi inngår i en pakt med Gud, en pakt med synlig utgangspunkt i det drepende elementet vann. I 1Pet 3 står det om vannflommen, Noa og arken, at dåpen er det som i sitt motbilde nå frelser oss. Dåpens vann blir et motbilde der poenget og likheten er frelsen. I hendelsen med Noa ble åtte mennesker reddet. Det var uten unntak dem som var i båten.

Det sies ofte i dag, nesten som en trosbekjennelse for vår tid, enda jeg ikke har funnet dette ordet brukt om Gud i Bibelen, at Gud er en raus Gud. Og i denne rausheten putter man inn nesten alt av positive tanker slik man ønsker seg at Gud skal og må være. Gud blir lett den tolerante Gud som ser mellom fingrene med det ikke-rause kaller synd. Slik blir den hellige Gud omgjort til en Gud som ikke setter grenser, og som står inne for alle våre honnørord. Men er Gud virkelig sånn? La oss være ærlige og gi et sant bilde av Bibelens Gud.

Ser vi etter i fortellingen om Noa, vil mange også finne en raushet som slår skremmende uheldig ut for dem som går fortapt. Det er noe av smerten med å lese om Noa. Jeg vet ikke om raushet er det rette ordet, men Gud synes å ha så god råd. Gud synes å ha god råd når det er så mange som bukker under i vannet, som kaver og kjemper seg mot overflaten, snapper etter luft både én og to ganger, og som tredje gangen blir borte, fortapt for evig og alltid. Arkens porter er stengt. Hvordan kan Gud ha så god råd?

Men Gud er også raus på nåde. Hundre prosent raus på nåde for den som berger livet. Men det er altså ingen mellomting. Det er bare disse to: frelse i arken, eller fortapelsen utenfor. Nåde for den som griper nåden, nådeløshet for den som ikke tar imot Herrens utstrakte hånd.

Tre håndfuller med vann, for så å dø bort fra det gamle syndige og oppstå til nytt liv i Herren. Aldri mer skal Herren Gud utrydde alt liv ved vann, men han skal berge og frelse. Det er en regnbue over døpefonten. I alle fall skulle vi se den der, lyset som spaltes i all sin prakt og skjønnhet hver gang et menneske blir døpt. Vi ser Gud som den hellige og nådige, rettferdige og barmhjertige som tar imot et menneske som vi får legge over i hans omsorgsfulle og uendelig sterke armer.

Til alle tider står Noa listet opp blant troens kjemper. Like sikkert står dåpen som et motbilde til hendelsen med syndefloden. Tro og dåp kan ikke skilles. Dåpen tar oss om bord i arken. Ved troen blir vi værende i nådens samfunn med Herren. Det samme uttrykker vi arkitektonisk i våre kirker, der skipet er det rommet som omslutter oss.

Fra riktig gammelt av stod døpefonten ved inngangsdøren og viste med sin plassering at inngangen til båten som går til himlen er dåpen. Gjennom Guds ord og nattverdens sakrament kommer Jesus oss i møte med den nåden som er like så helt og fullt på vår sider i dag, som den var det for Noa og hans familie i fordums tider. Er vi i båten, så er vi frelst av nåde.

Det står skrevet i Mika 7: «Herren skal igjen vise barmhjertighet mot oss og trå våre misgjerninger under fot. Du skal kaste alle våre synder ned i havets dyp.» Mika 7,19. Vi lever i oppfyllelsens tid. Synder som er tilgitt er borte for evig.

Måtte vissheten om dette fylle oss med takknemlighet og glede, med vilje til som Noa å være lydør over for Herrens vilje, og fremfor alt mot til å følge vår Herre og Frelser i med- og motgang, og frimodig bekjenne hans mektige navn.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet.